

# AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2024/055 van 17 mei 2024

## INLEIDENDE SAMENVATTING

De schooltoeslag werd teruggevorderd voor het schooljaar 2022-2023 omdat de dochter van verzoekster niet meer ingeschreven was in het secundair onderwijs op 30 juni 2023; zij werd immers door de school uitgeschreven op 12 december 2022, zo blijkt uit de beschikbare gegevens in de consultatiestroom Inschrijving Historiek School waarbij vermeld werd: "*aanleiding: tucht, situatie erna: Inschrijving VDAB, inschrijving interimkantoor*".

Overeenkomstig artikel 25 van het Groeipakketdecreet wordt er rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie om te bepalen of voldaan is aan de pedagogische voorwaarden voor de schooltoeslag.

Hoewel verzoekster in haar verzoekschrift stelt dat zij niet akkoord kan gaan met de beslissing van de uitbetalingsactor omdat haar dochter niet vrijwillig gestopt is met school maar door toedoen van de school en bijgevolg niet verantwoordelijk kan gesteld worden voor de uitschrijving, dient de Geschillencommissie vast te stellen dat de toepasselijke regelgeving in het voorliggende individuele geval van verzoekster in casu geen ruimte laat betreffende de pedagogische voorwaarde inzake de inschrijving in een onderwijsinstelling op de laatste dag van het schooljaar.

De Geschillencommissie stelde derhalve vast dat de uitbetalingsactor een correcte beslissing heeft genomen door de schooltoeslag voor het schooljaar 2022-2023 terug te vorderen.

## Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

**opgroeien.be**

**groeipakket.be/geschillencommissie**

## OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

### BESLISSING

NR. 2024/055

17 mei 2024

REPERTORIUMNR. GC/24/A0136

INZAKE : Mevrouw .....;

- Verzoekster -

TEGEN :

.....;

- Verwerende partij -

### 1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat mevrouw .....per e-mail d.d. 6 maart 2024 namens verzoekster bij de Geschillencommissie<sup>1</sup> heeft ingediend, gericht tegen de beslissing van verwerende partij ter kennis gebracht bij brief d.d. 6 februari 2024;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 18 maart 2024 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

---

<sup>1</sup> Bij de bepalingen van artikel 104, 1<sup>e</sup> lid van het Decreet van 27 april 2018 (tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid) werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2<sup>e</sup> lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3<sup>e</sup> lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 17 mei 2024 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster, noch verwerende partij op de zitting van 17 mei 2024 is verschenen of zich heeft laten vertegenwoordigen;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

## **2. Over de feiten van de zaak:**

Het verzoek is gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 6 februari 2024, waarbij aan verzoekster werd meegedeeld dat ze de schooltoeslag voor haar dochter .....(°.....) voor het schooljaar 2022-2023 ten bedrage van 977,60 euro ten onrechte zou hebben ontvangen. Volgens verwerende partij zou .....niet ingeschreven geweest zijn in een onderwijsinstelling op 30 juni 2023 waardoor verzoekster voor haar geen recht op de schooltoeslag zou hebben gehad.

## **3. Standpunt van verzoekster:**

Verzoekster verwoordt haar grieven, gevoegd in bijlage bij het verzoek d.d. 6 maart 2024, als volgt:

*“ (...) Ik ben er niet mee akkoord dat ik de schooltoeslag voor het schooljaar 2022-2023 moet terugbetalen.*

*Mijn dochter is gestopt met de school omdat de school dit wilde, niet omdat zij zelf wilde stoppen met de school.*

*Wij zijn er dus niet verantwoordelijk voor dat zij haar schooljaar niet heeft kunnen afmaken.”*

## **4. Standpunt van de uitbetalingsactor:**

### **4.1. Brief d.d. 6 februari 2024 van verwerende partij aan verzoekster:**

*“ Wij hebben jouw recht op het Groeipakket opnieuw onderzocht voor de periode van 09/2022.*

*Wij hebben vastgesteld dat je een bedrag van € 977,60 hebt ontvangen waarop je geen recht had voor kind ..... Dit bedrag bestaat uit:*

- .....: Schooltoeslag

*Om een schooltoeslag te ontvangen, moet een leerling nog ingeschreven zijn in een onderwijsinstelling op 30 juni van het schooljaar.*

*..... was niet ingeschreven in een onderwijsinstelling op 30/06/2023. Hierdoor is er geen recht op de schooltoeslag.(artikel 25, 3de lid Groeipakketdecreet van 2018)*

Als ..... in de loop van het schooljaar een eindkwalificatie behaalde, dan behoud je toch het recht op de schooltoeslag. Bezorg ons in dat geval een kopie van het behaalde diploma.

Wij moeten € 2990,21 van je terugvragen.

Hoe komen we aan dat bedrag?

We maakten deze herberekening:

Kind	Periode	Type toelage	Oorspronkelijk bedrag	Bedrag na herberekening	Vershil
.....	09-2022	Schooltoeslag	€ 977,60	€0,00	€-977,60
Totaal			€ 977,60	€0,00	€-977,60

De verjaringstermijn is 3 jaar.

Dat betekent dat geen enkele betaling verjaard is.

Wij herinneren je bij deze ook aan onze brieven van 29/11/2021 en 03/02/2023 waarin we je lieten weten dat je € 1928,10 en €970,80 had ontvangen waar je geen recht op had. Het openstaande saldo van deze schulden bedraagt vandaag nog € 2012,61 en moet opgeteld worden bij bovenstaand bedrag.

Daarom moeten wij € 2990,21 van je terugvragen.

Wij houden 10 % in op de volgende betalingen die je van ons ontvangt.

Heb je financiële problemen en ligt deze inhouding te hoog, contacteer ons dan.

Reageer je niet op die inhoudingen, dan ga je stilzwijgend akkoord. Elke inhouding stuit dan de verjaring.

Heb je een klacht of ga je niet akkoord met de beslissing?

Bij deze brief vind je ook een overzicht van de klachtenprocedures en de mogelijkheden tot beroep.

(..).”

#### **4.2. E-mail met standpunt d.d. 3 april 2024 van verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie Groeipakket:**

“ (..) We betalen in dit dossier voor twee kinderen, ..... (.....) en .....  
..... (.....), in een bijslagtrekkende dossier met hun moeder  
..... als bijslagtrekkende. Er is geen vader gekend.

Voor het schooljaar 2022/2023 was ..... ingeschreven in het secundair onderwijs van 1/09/2022 – 12/12/2022.

Om recht te hebben op de schooltoeslag moet een leerling nog ingeschreven zijn in een onderwijsinstelling op 30 juni van het schooljaar. Enkel als kind, bij een uitschrijving vóór 30 juni, in

de loop van het schooljaar een eindkwalificatie behaalt, behoudt het toch het recht op de schooltoeslag.

Motivatie:

- Artikel 25 GPD: Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.

- TN13 punt 2.3: Echter wanneer de leerling op 30 juni niet meer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs, maar in de loop van het schooljaar zijn kwalificatie behaalde, behoudt hij zijn recht op schooltoeslag voor het schooljaar.

De term “kwalificatie” op zich heeft een brede betekenis en moet binnen het Groeipakketdecreet naar de geest van de vroegere terminologie “opleiding voltooid” geïnterpreteerd worden bij uitschrijving vóór 30/6

- In aanmerking te nemen als ‘kwalificatie’ voor behoud schooltoeslag:
  - o Diploma over volledig voltooide opleiding (eind-onderwijskwalificatie) => voor onderwijsvormen waar een beroepskwalificatie aan vasthangt, dient zowel de onderwijskwalificatie als de beroepskwalificatie te worden behaald.
  - o Eindbewijzen voor onderwijsvormen 1 en 2 van het buitengewoon secundair onderwijs (BuSo):
- “Maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving met ondersteuning”
- “Maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving met ondersteuning én arbeidsdeelname in een omgeving met ondersteuning”
- NIET in aanmerking te nemen:
  - o Deelkwalificaties
  - o Beroepskwalificaties
  - o Kwalificaties behaald bij de Examencommissie

..... was niet meer ingeschreven op 30/06/2023.

Om te weten of ze een eindkwalificatie behaalde is het noodzakelijk om de Leer- en ErvaringsbewijzenDatabank (LED) te raadplegen (A/46).

..... volgde les in het Buitengewoon secundair onderwijs (BuSo).

Bij opvraging in de LED staat enkel dat ze een Tussenbewijs ‘Deelcertificaat Open Nederlands’ behaalde (zie bijlage). Gezien dit geen eindbewijs is, komt ze niet in aanmerking om op basis daarvan haar recht op schooltoeslag alsnog te behouden.

*Bijgevolg werd de schooltoeslag schooljaar 2022-2023 teruggevorderd voor een bedrag van 977,60 euro. Betrokkene werd op de hoogte gebracht met ons schrijven van 06/02/2024 (zie bijlage).*

*In het dossier zijn er echter nog andere openstaande schulden aanwezig. Door de terugvordering van de schooltoeslag schooljaar 2022-2023 voor ..... komt het totaalbedrag van alle openstaande schulden momenteel op 2.943,77 euro. Deze schulden worden momenteel ingehouden aan 10% op onze lopende betalingen voor het jongste kind, .....*

*..... is van mening dat de schooltoeslag terecht werd teruggevorderd.”*

## **5. Beoordeling in rechte:**

### **5.1 Situering**

De selectieve participatietoeslag, ook schooltoeslag genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoeslag dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet:

*“Een jaarlijkse selectieve participatietoeslag leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:*

*1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;*

*2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;*

*3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.*

*De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.*

*De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”*

Artikel 25 Groeipakketdecreet bepaalt voor de toekenning van de selectieve participatietoelagen het volgende:

*“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.*

*Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8, te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.*

*Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”*

Uit de memorie van toelichting blijkt dat men een eenvormige ijkdatum heeft willen bepalen, als volgt:

*“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort te bepalen, wordt rekening gehouden met de toestand op 31 december<sup>2</sup> van het betrokken schooljaar. Door deze maatregel worden alle leerlingen binnen één schooljaar gelijk behandeld.*

*(...)*

*Wat betreft de pedagogische toestand wordt een foto genomen op de laatste schooldag van juni van het betrokken schooljaar, vermits de zomervakantie van de leerlingen in het basis- en het secundair onderwijs daarna start.”*

Uit de memorie van toelichting blijkt tevens de ratio legis van de selectieve participatietoelage als extra financiële ondersteuning voor de schoolkosten voor gezinnen met een beperkt inkomen als volgt:

*“Dit is een jaarlijkse financiële tegemoetkoming om een bijdrage te leveren aan de democratisering van het onderwijs, en die onder bepaalde voorwaarden wordt toegekend aan de leerling ter ondersteuning van zijn deelname aan het onderwijs, of aan de student, boven op de studietoelage ter ondersteuning van zijn deelname aan het hoger onderwijs.”*

## **5.2. Pedagogische voorwaarden: relevante decretale bepalingen**

Het verzoek van verzoekster is gericht tegen de terugvordering van verwerende partij van de schooltoelage voor haar dochter. Aangezien deze terugvordering gebaseerd is op de pedagogische voorwaarden voor leerlingen in het secundair onderwijs worden hierna enkel de pedagogische voorwaarden van het Groeipakketdecreet die gelden voor leerlingen in het secundair onderwijs vermeld.

Deze pedagogische voorwaarden houden in dat de leerling moet ingeschreven zijn in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, voldoende aanwezig moet zijn en nog steeds ingeschreven dient te zijn op 30 juni van het betreffende schooljaar. Bij uitschrijving uit een school moet de leerling opnieuw ingeschreven worden binnen de 21 kalenderdagen.

---

<sup>2</sup> Cf. vorige voetnoot (intussen is niet meer de ijkdatum 31 december maar wel 31 augustus van toepassing).

- **Voor het secundair onderwijs zijn deze voorwaarden als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:**

De pedagogische voorwaarden waaraan voldaan dient te zijn in het secundair onderwijs zijn terug te vinden in de artikelen 32-36 van het Groeipakketdecreet.

Artikel 32 Groeipakketdecreet bepaalt:

*“Een selectieve participatietoelage secundair onderwijs kan worden toegekend aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, die is ingeschreven in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor secundair onderwijs of aan een rechthebbende leerling die de leertijd zoals bedoeld in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap volgt in een door de Vlaamse Regering erkend centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.”*

Artikel 34 Groeipakketdecreet bepaalt:

*“§1. Aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, wordt geen selectieve participatietoelage secundair onderwijs toegekend in een van de volgende gevallen:*

*1° in het schooljaar in kwestie is hij niet ingeschreven in een onderwijsinstelling of centrum als vermeld in artikel 32;*

*2° hij is ongewettigd afwezig geweest;*

*3° tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen na de datum van uitschrijving uit een instelling voor secundair onderwijs of uit de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32 is hij niet opnieuw ingeschreven in een instelling voor secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32.*

*In afwijking van het eerste lid, 3°, behoudt de rechthebbende leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs of een centrum zoals bedoeld in artikel 32, zijn toelage, op voorwaarde dat hij in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie behaalde.*

*§2. Een leerling wordt tijdens een schooljaar geacht niet voldoende aanwezig te zijn als de leerling gedurende het schooljaar in kwestie 30 al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs, en/of het werkplekieren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni, en als hij gedurende het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar in kwestie 30, al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs of de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor gewoon of buitengewoon basisonderwijs, en/of het werkplekieren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni.*



*§3. Een leerling in het secundair onderwijs en het deeltijds leerplichtonderwijs wordt geacht aanwezig te zijn wanneer deze tijdens de lessen of het werkplekleren daadwerkelijk aanwezig is of niet ongewettigd afwezig is.*

*Een leerling is ongewettigd afwezig wanneer deze problematisch afwezig is, zoals bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het secundair onderwijs of in het stelsel van leren en werken.*

*In afwijking van het tweede lid is een leerling die met een erkende leerovereenkomst of -verbintenis in het kader van de leertijd een opleiding volgt in een erkend en gesubsidieerd centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, onwettig afwezig wanneer deze problematisch afwezig is als vermeld in de uitvoeringsreglementering aangenomen door de Vlaamse Regering in het kader van de leertijd krachtens artikelen 58 en 59 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.*

*§4. In afwijking van paragraaf 2, bepaalt de Vlaamse Regering het aantal halve schooldagen dat een leerling in het voltijds secundair onderwijs maximaal per schooljaar ongewettigd afwezig mag zijn, wanneer de onderwijsinstelling in kwestie overeenkomstig artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2001 houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs, over een afwijkende uurregeling beschikt.”*

Art. 35 Groeipakketdecreet bepaalt:

*“Een selectieve participatietoeslag secundair onderwijs wordt toegekend aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, tot en met het schooljaar waarin de leerling tweeëntwintig jaar wordt.*

*In afwijking van het eerste lid kan voor leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon secundair onderwijs en in de opleiding Verpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs, een selectieve participatietoeslag worden toegekend zonder dat daarbij een leeftijdsbeperking geldt.”*

- **De memorie van toelichting verstrekt de volgende toelichting bij de voormelde artikelen 32, 34 en 35 Groeipakketdecreet:**

Betreffende artikel 32 Groeipakketdecreet:

*“Dit artikel bepaalt in welke secundaire scholen of welke centra leerlingen zich moeten inschrijven om een selectieve participatietoeslag te krijgen. Er kan opnieuw verwezen worden naar de toelichting onder artikel 26.*

*(...)”*

Betreffende artikel 34 Groeipakketdecreet:

*“Net zoals het belangrijk is om leerlingen in het lager onderwijs van bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen en te houden (cf. artikel 30), geldt dit des te meer voor leerlingen in het secundair onderwijs, met inbegrip van leerlingen in het stelsel leren en werken.*

*Ten eerste dient de leerling uiteraard ingeschreven te zijn (en te blijven voor het ganse schooljaar).*

*Ten tweede mag de leerling niet te vaak ongewettigd afwezig zijn geweest. Dit wordt vastgesteld aan de hand van artikel 16, §§ 1, 2° tot en met 3 Decreet Studiefinanciering.*

*Ten derde moet de leerling die is uitgeschreven uiterlijk vijftien kalenderdagen na de datum van uitschrijving in het secundair onderwijs opnieuw zijn ingeschreven in het secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32. In afwijking hiervan behoudt de leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is zijn toelage, op voorwaarde dat de leerling in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie reeds behaald had.*

*Het sanctioneringsmechanisme van het lager onderwijs is bijgevolg ook van toepassing in het secundair onderwijs.  
(...)”*

De memorie van toelichting betreffende artikel 30 waarnaar in de voorgaande passages wordt verwezen, bepaalt als volgt:

*“Het is belangrijk om kinderen meteen bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen én hen daar te houden. De selectieve participatietoelage speelt hierin een rol van betekenis, net zoals voorheen de schooltoelage deed, door het recht op de selectieve participatietoelage te koppelen aan enerzijds de schoolinschrijving en anderzijds de voldoende aanwezigheid. De leerling dient telkens aan beide voorwaarden te voldoen.  
(...)”.*

Betreffende artikel 35 Groeipakketdecreet:

*“Zoals ook in de huidige reglementering van de schooltoelage in het Decreet Studiefinanciering is opgenomen, wordt in het ontwerp van decreet voorzien dat ook niet-leerplichtige leerlingen die een schooljaar moeten overdoen of hebben gedaan, in aanmerking komen voor een selectieve participatietoelage. Het is in het licht van de doelstelling van de selectieve participatietoelage immers wenselijk de toelagen ook toe te kennen aan rechthebbende leerlingen zelfs zonder dat zij een studievoortgang maken, zij het dat dit beperkt wordt tot en met het schooljaar waarin de betrokkenen de leeftijd van 22 jaar bereiken.*

*Voor leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon secundair onderwijs geldt geen leeftijdsbeperking. De bepalingen inzake voldoende afwezigheid blijven op meerderjarige leerlingen evenzeer van toepassing.*

*(...)”*

### **5.3. Administratieve praktijk**

#### **- Elektronische gegevensuitwisseling:**

De elektronische gegevensuitwisseling tussen het departement Onderwijs en de uitbetalingsactoren die de uitbetalingsactoren toelaat het recht op de schooltoelage automatisch te onderzoeken zonder een aanvraag van het gezin, is als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:

Artikel 36 Groeipakketdecreet:

*“§1. Om het recht op en het bedrag van een selectieve participatietoelage in het secundair onderwijs vast te stellen, meldt het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming aan Kind en Gezin:*

*1° welke leerlingen in welk structuuronderdeel zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling of een centrum als vermeld in artikel 32;*

*2° de datum van inschrijving;*

3° de datum van eventuele uitschrijving;

4° welke leerlingen ongewettigd afwezig zijn geweest als vermeld in artikel 34, §2 tot en met §4.

§2. Kind en Gezin meldt aan het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming het aantal kinderen dat selectieve participatietoelagen secundair onderwijs ontvangt.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en 2, moeten worden meegedeeld. De Vlaamse Regering bepaalt ook welke instellingen aan Kind en Gezin moeten melden dat een leerling een interne leerling is en de wijze waarop ze dat moeten melden.”

De memorie van toelichting betreffende artikel 36 Groeipakketdecreet verstrekt daarbij de volgende toelichting:

“Dit artikel bepaalt welke gegevens het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming moet meedelen aan Kind en Gezin, teneinde te kunnen nagaan of de leerling aan de decretale pedagogische voorwaarden van de selectieve participatietoelage secundair onderwijs voldoet en op welk bedrag een leerling recht heeft.

De uitbetalingsactoren zullen wat betreft de pedagogische gegevens, en de gegevens betreffende welke leerlingen in het 3de leerjaar van de 3de graad voltijds technisch of beroepssecundair zitten, en welke leerlingen secundair onderwijs en welke leerlingen het stelsel leren en werken volgen enkel rekening houden met de informatie die door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming wordt bezorgd aan Kind en Gezin.

(...)”

- **Administratieve onderrichtingen:**

Uit de Toelichtingsnota nr. 13 d.d. 29 januari 2021 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket blijken de volgende administratieve onderrichtingen voor de uitbetalingsactoren inzake de wijze waarop zij het recht op de schooltoeslag dienen vast te stellen aan de hand van de elektronische gegevens van het departement Onderwijs:

“(…) Om na te gaan of de leerling onderwijs volgt in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde, of gesubsidieerde onderwijsinstelling kunnen de uitbetalingsactoren zich **enkel** baseren op de gegevens van Onderwijs. Als de gegevens uit de flux afkomstig van Onderwijs betwist worden, kan het dossier enkel aangepast worden op basis van verbeterde gegevens meegedeeld door Onderwijs. De uitbetalingsactoren dienen anomalieën dienaangaande te signaleren aan het team Kadaster/fluxen van Kind & Gezin.”

### **“2.3. Secundair Onderwijs en leerlingen van de opleiding verpleegkunde in het hoger beroepsonderwijs (HBO5-verpleegkunde)**

De rechthebbende leerling in het secundair onderwijs en HBO5-verpleegkunde moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- ingeschreven zijn in secundair onderwijs of in HBO5-verpleegkunde;
- gerechtigd zijn om secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde te volgen;
- leeftijdsvoorwaarde: maximum 22 jaar in het schooljaar; in het schooljaar 2020/2021 is dat maximum 22 jaar voor of op 31 augustus 2021.

*Uitzondering: er geldt geen leeftijdsgrens voor rechthebbende leerlingen die onderwijs volgen in het buitengewoon secundair onderwijs of die HBO5-verpleegkunde volgen;*

- *voldoende aanwezig zijn in het lopende en voorafgaande schooljaar, d.w.z. minder dan 30, al dan niet gespreide, halve schooldagen ongewettigd afwezig per schooljaar;*
- *bij verandering van school mag er niet meer dan 15 kalenderdagen verschil zijn tussen de uitschrijving in de vroegere school en de herinschrijving in de nieuwe school.*

*Indien de leerling 2 schooljaren op rij meer dan 29 halve dagen ongewettigd afwezig was op school wordt de schooltoeslag voor het 2<sup>e</sup> schooljaar ofwel niet-toegekend of teruggevorderd. Echter wanneer de leerling op 30 juni 2021 niet meer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs, maar in de loop van het schooljaar 2020/2021 zijn kwalificatie behaalde, behoudt hij zijn recht op schooltoeslag voor het schooljaar 2020/2021.*

*De term “kwalificatie” op zich heeft een brede betekenis en moet binnen het Groeipakketdecreet naar de geest van de vroegere terminologie “opleiding voltooid” geïnterpreteerd worden bij uitschrijving vóór 30/6*

- *In aanmerking te nemen als ‘kwalificatie’ voor behoud schooltoeslag:*
  - *diploma over volledig voltooide opleiding (eind-onderwijskwalificatie) => voor onderwijsvormen waar een beroepskwalificatie aan vasthangt, dient zowel de onderwijskwalificatie als de beroepskwalificatie te worden behaald.*
  - *eindbewijzen voor onderwijsvormen 1 en 2 van het buitengewoon secundair onderwijs (BuSo):*
    - *“maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving met ondersteuning”*
    - *“maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving met ondersteuning én arbeidsdeelname in een omgeving met ondersteuning”*
- *NIET in aanmerking te nemen:*
  - *deelkwalificaties*
  - *beroepskwalificaties*
  - *kwalificaties behaald bij de Examencommissie*

### **2.3.1. Gegevensvergaring in de automatische procedure en in de manuele alarmbelprocedure**

*De inschrijving in het secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde blijkt uit de (maandelijke) dump Inschrijvingen van “Onderwijs”, alsook uit de schoolinschrijvingen\_Attest17 tot 25 jaar.*

*Uit deze dump van Onderwijs zal ook blijken of de leerling bij verandering van school in de loop van het schooljaar tijdig (binnen 15 kalenderdagen) opnieuw ingeschreven is in een andere school. Als de leerling ingeschreven is dient ook te worden aangenomen dat hij gerechtigd is om secundair onderwijs te volgen.*

*Of de leerling voldoende aanwezig was op school blijkt uit de consultatiestroom “Aanwezigheden” van Onderwijs. Via de dump & consultatiestroom van Onderwijs worden de problematische afwezigheden meegedeeld.*

#### **Specifiek voor HBO5-Verpleegkunde**

*Uitgangspunt voor gegevensvergaring is dat de dump van onderwijs volledig is. Mocht dat niet zo zijn omdat de rechthebbende leerling bijvoorbeeld ouder is dan 25 jaar, dan dient het gezin dat zelf te melden. Aan de hand van de consultatie van de flux “Geef historiek inschrijvingen” kan het inschrijvingsbewijs worden opgevraagd en het dossier dienovereenkomstig aangepast.”*

#### **5.4 Toepassing op huidig dossier**

Uit de argumentatie die de verwerende partij verstrekke, blijkt dat de schooltoeslag diende te worden teruggevorderd omdat de dochter van verzoekster niet meer ingeschreven was in het secundair onderwijs op 30 juni 2023; zij werd immers door de school uitgeschreven op 12 december 2022 ( zie Kring, consultatiestroom Inschrijving Historiek School) waarbij vermeld werd: *“aanleiding: tucht, situatie erna: Inschrijving VDAB, inschrijving interimkantoor”*.

Overeenkomstig artikel 25 van het Groeipakketdecreet dient, om de pedagogische toestand te bepalen, rekening te worden gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.

De Geschillencommissie meent vooreerst dat de verwerende partij op basis van de beschikbare gegevens de wettelijke bepalingen en de administratieve onderrichtingen correct heeft toegepast.

Vanuit de ratio legis om de leerlingen op de schoolbanken te houden, gelden inderdaad strikte pedagogische voorwaarden waarbij de schooltoeslag in feite *conditioneel* wordt uitbetaald: met name kan de schooltoeslag pas werkelijk als definitief verworven beschouwd worden indien na afloop van het schooljaar blijkt dat de leerling:

- 1) op 30 juni van het schooljaar nog steeds ingeschreven was en
- 2) de leerling voldoende aanwezig was tijdens het voorbije schooljaar.

#### **5.5. Kenmerken van de schooltoeslag**

De Geschillencommissie wijst erop dat de schooltoeslag juridisch vrij sterk verschilt van het basisbedrag gezinsbijslagen.

Immers, het basisbedrag wordt op maandelijks basis betaald naargelang al dan niet voor die maand voldaan is aan de toekenningsvoorwaarden.

De schooltoeslag kan naast het basisbedrag worden betaald als een selectieve financiële tussenkomst mits voldaan is aan specifieke en gerichte voorwaarden die de participatie aan het onderwijs financieel willen stimuleren. Het gaat om een eenmalig bedrag dat bij het begin van het schooljaar voorlopig wordt toegekend maar dat enkel als definitief verworven kan beschouwd worden als voldaan is aan bepaalde voorwaarden die zich nog moeten voltrekken: meer bepaald moet het kind dat ingeschreven is, nog steeds ingeschreven zijn op 30 juni van het schooljaar en dient het gedurende het schooljaar voldoende aanwezig te zijn geweest.

Er is ook niet voorzien in de regelgeving dat de schooltoeslag proportioneel zou kunnen toegekend worden naargelang het aantal maanden van het schooljaar dat de leerling de pedagogische voorwaarden vervulde. Wanneer iemand aan het einde van het schooljaar niet meer aan alle gestelde voorwaarden voldoet, dan verliest die het volledige bedrag dat werd toegekend bij het begin van het schooljaar.

#### **5.6. Overwegingen en beoordeling**

De Geschillencommissie stelt vast dat de dochter van verzoekster in het schooljaar 2022-2023 door de school werd uitgeschreven op 12 december 2022.

Overeenkomstig artikel 25 van het Groeipakketdecreet wordt er rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie om te bepalen of voldaan is aan de pedagogische voorwaarden voor de schooltoeslag.

De voormelde ratio legis om de jongeren op de schoolbanken te houden met de schooltoeslag als financiële incentive, komt tot uitdrukking in strikt bepaalde ijkpunten, namelijk een inschrijving in het begin van het schooljaar, voldoende aanwezigheid, en nog steeds ingeschreven zijn op 30 juni van het schooljaar.

Hoewel verzoekster stelt in haar verzoekschrift dat zij niet akkoord kan gaan met de beslissing van verwerende partij omdat haar dochter niet vrijwillig gestopt is met school maar door toedoen van de school en bijgevolg niet verantwoordelijk kan gesteld worden voor de uitschrijving, dient de Geschillencommissie vast te stellen dat de toepasselijke regelgeving in het voorliggende individuele geval van verzoekster in casu geen ruimte laat betreffende de pedagogische voorwaarde inzake de inschrijving in een onderwijsinstelling op de laatste dag van het schooljaar.

De verwerende partij heeft dan ook een correcte beslissing genomen door de schooltoeslag voor het schooljaar 2022-2023 terug te vorderen aangezien de verzoekster op 30 juni 2023 niet meer ingeschreven was in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Het secretariaat van de Geschillencommissie heeft op 18 april 2024 (herinnering op 2 mei 2024), het volgende verzoek verstuurd naar mevrouw .....die het verzoekschrift voor verzoekster indiende:

*"(..). Graag hadden wij, in opvolging van onderstaand e-mailbericht, vernomen of u mevrouw ..... verder wenst te vertegenwoordigen in het kader van de procedure bij de Geschillencommissie. In dit geval hebben wij een schriftelijke volmacht van mw. .... nodig.*

*Verder hadden wij graag vernomen of het eventueel mogelijk is meer informatie te bezorgen over de klacht van mevrouw ....., nl. dat haar dochter door de school zelf verzocht werd te stoppen met haar opleiding en niet dat zij zelf wilde stoppen met school.*

*Is het mogelijk de contactgegevens van deze school te bezorgen aub.*

*Zoals vermeld in de beslissing ontvankelijkheid d.d. 18 maart staat deze klacht geagendeerd voor de hoorzitting van 17 mei 2024.*

Dank bij voorbaat voor de eventuele bijkomende informatie en achtergrond betreffend dit verzoekschrift."

Hierop kwam geen reactie.

## **5.7. Afzien van terugvordering**

De Geschillencommissie stelt vast dat er op dit ogenblik nog twee andere terugvorderingsbeslissingen -*waartegen geen beroep werd ingediend bij de Geschillencommissie* -, ten aanzien van verzoekster door verwerende partij uitgevoerd worden waardoor het totale bedrag van de terugvordering niet 977,60 euro maar 2.990,21 euro bedraagt.

De Geschillencommissie stelt vast dat de mogelijkheid om financiële problemen, (die de inhoudingen te zwaar zouden maken), te melden, vermeld werd in de brief d.d. 6 februari 2024 van verwerende partij aan verzoekster, in overeenstemming met artikel 90, eerste lid, 5° Groeipakketdecreet.

De Geschillencommissie stelt vast dat artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden recent werd gewijzigd<sup>3</sup>. Opdat een kwijtschelding van de schuld zou mogelijk zijn, dient sprake te zijn van één van de volgende categorieën van behartenswaardigheid<sup>4</sup>:

*“§2. De vaststelling van de goede trouw, vermeld in paragraaf 1, wordt gedaan op basis van een van de volgende categorieën van behartenswaardigheid:*

*1° handelingen van natuurlijke personen of rechtspersonen, zonder betrokkenheid van de leden van het feitelijk gezin, waardoor de begunstigde niet als veroorzaker van de terugvorderingen kan worden aangezien;*

*2° de personen die deel uitmaken van het feitelijk gezin, het rechthebbend of rechtgevend kind, bevinden zich in een behartenswaardige gezondheidstoestand;*

*3° externe factoren waardoor de terugvordering van de onverschuldigd betaalde toelagen disproportionele leedverzwaring toebrengt aan de begunstigde.”*

Verzoekster kan ook steeds een afbetalingsplan aanvragen bij de uitbetalingsactor.

## **6. Beslissing:**

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekster ontvankelijk doch **ongegrondd** is, in die zin dat er geen recht is op de selectieve participatietoelage voor de dochter van verzoekster voor het schooljaar 2022-2023 aangezien zij niet meer ingeschreven was in een onderwijsinstelling op 30 juni 2023. Verwerende partij is bijgevolg terecht overgegaan tot terugvordering van de selectieve participatietoelage voor het schooljaar 2022-2023.

De Geschillencommissie wijst verzoekster erop dat zij eventuele financiële problemen als gevolg van de inhoudingen kan melden aan verwerende partij aan wie het toekomt om het nodige onderzoek te voeren teneinde na te gaan of – op aanvraag van de verzoekster – al dan niet de voorwaarden verenigd zijn om af te zien van de terugvordering.

---

<sup>3</sup> Artikel 13, lid 3 vervangen bij art. 20, 1° B.VI.Reg. 11 februari 2022 (BS 15 maart 2022) en artikel 13, lid 4 ingevoegd bij art. 20, 2° B.VI.Reg. 11 februari 2022 (BS 15 maart 2022).

<sup>4</sup> Artikel 3/1, §2 van het ministerieel besluit van 13 maart 2019 tot uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen (BS 07.06.2019).

De verzoekster kan eveneens om een afbetalingsplan verzoeken bij verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel op **17 mei 2024**;

De commissie was samengesteld uit :

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en mevrouw Ann Himschoot (Infino), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te ....

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, §1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens